

RAPPORT NR. 132

IAO – Rapport voor de periode van 1 juni 2020 tot 31 mei 2023, uitgebracht door de Belgische regering, overeenkomstig de bepalingen van artikel 22 van het Statuut van de Internationale Arbeidsorganisatie, betreffende de maatregelen die zijn genomen om uitvoering te geven aan de bepalingen van het verdrag over de tripartiete raadplegingen betreffende de internationale arbeidsnormen, 1976

***

27 juni 2023

3.435

RAPPORT

Voor de periode van 1 juni 2020 tot 31 mei 2023, uitgebracht door de Belgische regering, overeenkomstig de bepalingen van artikel 22 van het Statuut van de Internationale Arbeidsorganisatie, betreffende de maatregelen die zijn genomen om uitvoering te geven aan de bepalingen van het

VERDRAG OVER DE TRIPARTIETE RAADPLEGINGEN BETREFFENDE DE INTERNATIONALE ARBEIDSNORMEN, 1976,

dat op 30 september 1982 formeel geratificeerd werd.

RAPPORT VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

A. INLEIDING

Bij brief van 24 maart 2023 heeft de heer G. De Poorter, voorzitter van het directiecomité van de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg, de Nationale Arbeidsraad gevraagd om, luidens het IAO-verdrag nr. 144, een vereenvoudigd rapport op te stellen over de toepassing van het bovengenoemde verdrag voor de periode van 1 oktober 2020 tot 31 mei 2023. Dat rapport wordt tegen uiterlijk 31 mei 2023 verwacht.

De Raad wijst er meteen op dat het IAB de lidstaten bij de jongste rapporteringsoefening gevraagd heeft de nationale rapporten op basis waarvan het rapport van de Commissie van deskundigen voor de toepassing van verdragen en aanbevelingen (CEACR) wordt opgesteld, te updaten, aangezien dat rapport werd uitgesteld in de context van de gezondheidscrisis als gevolg van de Covid-19-pandemie. In dit raam heeft de Raad zijn rapport nr. 115, dat op 16 juli 2019 betreffende het verdrag nr. 144 werd opgesteld, geüpdatet tot 31 mei 2020. Gezien die bijzondere context neemt de Raad zich voor de door de FOD Werkgelegenheid gevraagde rapporteringsperiode met vier maanden te verlengen, zodanig dat die loopt van 1 juni 2020 tot 31 mei 2023, zodat alle activiteiten van de Raad sedert het jongste nationaal rapport over dat verdrag gedekt worden.

Om op die vraag in te gaan heeft de Raad, op verslag van het Bureau, het volgende rapport goedgekeurd.

B. DRAAGWIJDTE VAN DE RAPPORTAANVRAAG

Op grond van artikel 22 van het Statuut van de Internationale Arbeidsorganisatie moet België ieder jaar een rapport voorleggen over de maatregelen die werden genomen om bepaalde internationale arbeidsverdragen die het heeft geratificeerd, ten uitvoer te leggen.

De rapporteringscyclus over de geratificeerde verdragen is dit jaar met name gericht op het verdrag nr. 144 van de IAO over de tripartiete raadplegingen betreffende de internationale arbeidsnormen, 1976. Aldus moet de Raad een vereenvoudigd rapport over dat verdrag verstrekken. In dat rapport moeten de volgende verduidelijkingen worden vermeld:

- eventuele nieuwe wetgevende of andere maatregelen die van invloed zijn op de toepassing van het verdrag in kwestie;
- statistische gegevens of andere inlichtingen over de praktische toepassing van het verdrag. Er wordt aan herinnerd dat de Raad optreedt in het raam van het Protocol dat op 31 augustus 1983 werd gesloten tussen de minister van Werk en de Nationale Arbeidsraad over de toepassing van het IAO-verdrag nr. 144.

C. RAPPORT

1. Eventuele wijzingen in de wetgeving en het gebruik die de toepassing van het verdrag beïnvloeden

De representatieve organisaties voor de toepassing van verdrag nr. 144 zijn dezelfde gebleven. Ze groeperen de in de Nationale Arbeidsraad vertegenwoordigde organisaties:

- Interprofessionele werkgeversorganisaties:
  - * het Verbond van Belgische Ondernemingen;
  - * de Union des Classes Moyennes en de Unie van Zelfstandige Ondernemers, voorgedragen door de Hoge Raad voor de Zelfstandigen en de KMO's;

- * de professionele landbouworganisaties;
- * de Unie van socialprofitondernemingen;

- Interprofessionele werknemersorganisaties:
  - * het Algemeen Christelijk Vakverbond van België;
  - * het Algemeen Belgisch Vakverbond;
  - * de Algemene Centrale der Liberale Vakbonden van België.

2. Inlichtingen over de praktische toepassing van het verdrag

De Raad herinnert eraan dat het samenwerkingsprotocol dat werd gesloten tussen de diensten van de Belgische administratie die bevoegd is voor werkgelegenheid en de Nationale Arbeidsraad, werd geactualiseerd op 25 oktober 2019. Dat protocol moet hun uitwisselingen in de verschillende door de IAO uitgewerkte regelingen en waarvoor de Nationale Arbeidsraad geraadpleegd wordt, optimaliseren, met name in het raam van de regelmatige rapporteringsprocessen over de geratificeerde en niet-geratificeerde verdragen.

Meer specifiek is het de bedoeling om de regering te ondersteunen op het vlak van de inhoud van de antwoorden op de verzoeken van het IAB en te werken aan een optimale synergie van standpunten, waarbij terzelfdertijd de transparantie en doeltreffendheid van de tripartiete overlegprocedure in de breedste zin van het woord worden verbeterd en meer aandacht wordt besteed aan de mogelijkheden en beperkingen van elke partij die bij de procedure betrokken is.

Hij merkt op dat de Commissie van deskundigen rechtstreeks heeft gevraagd naar de impact van dit nieuwe samenwerkingsprotocol, alsook naar de uitdagingen en goede praktijken met betrekking tot de toepassing van het verdrag tijdens en na de pandemie.

Wat het eerste punt betreft, benadrukt de Raad dat zowel de administratie als de Raad voortdurend inspanningen leveren om ervoor te zorgen dat dit protocol actief wordt toegepast. Via de richtlijnen die hij vastlegt voor de belangrijkste fasen van de rapporteringsoefeningen, draagt hij bij tot het organiseren en onderhouden van nauwe en regelmatige contacten tussen de administratie en het Secretariaat van de Raad om te zorgen voor een vlot verloop van de tripartiete raadplegingsprocedures en een vroegtijdige betrokkenheid van de sociale partners.

Desondanks zijn er nog steeds een aantal veelzeggende belemmeringen die losstaan van de ingevoerde optimalisatieprocessen. Het gebrek aan personeel dat zich op administratief niveau met deze kwesties bezighoudt en de versnippering van de bevoegdheden tussen de verschillende bevoegdheidsniveaus bij het rapporteren over bepaalde kwesties bemoeilijken de rapportering. Daar komt nog bij dat de werkdruk is toegenomen tegen de achtergrond van de Covid-19-pandemie, onmiddellijk gevolgd door het conflict in Oekraïne, die beide een grote impact hebben gehad op de economische en sociale toestand en iedereen hebben gedwongen zijn werkwijze te herzien. De ontwikkeling van de economische en sociale maatregelen die nodig zijn om de werknemers te ondersteunen en de bedrijven in stand te houden, betekent dat het werk dat minder rechtstreeks verband hield met de crisis, de facto op de lange baan werd geschoven. De sociale partners delen alle problemen die zich in elke fase van de voorbereiding van deze rapporten voordoen, en die soms nog verergerd worden doordat zij pas in de allerlaatste fase worden geraadpleegd.

De Raad neemt er met belangstelling nota van dat de Raad van Bestuur van het Bureau tijdens zijn 335ste zitting in maart 2019 bepaalde richtsnoeren heeft aangenomen voor de rationalisering van de voorlegging van de rapporten (informatisering van de vragenlijsten, herziene cyclus voor de voorlegging van de rapporten met het oog op een betere thematische samenhang, verlenging met een jaar van de duur van de cyclus voor de voorlegging van de rapporten over technische verdragen, hergroepering van de opmerkingen over verwante verdragen, proefproject met het oog op de voorlegging van de rapporten op basis van een referentiedatabank, enz.), waardoor de lasten van de rapporteringsverplichtingen enigszins verlicht kunnen worden.

Hoewel de tastbare effecten van die stroomlijning van de rapporteringen nog niet direct merkbaar zijn, is de Raad van mening dat achteraf en door de terugkeer naar een normale omgeving de effecten van deze stroomlijning grondiger zullen kunnen worden geanalyseerd.

In ieder geval hoopt de Raad dat door het verrichte denkwerk en de ratificatieprojecten die geconcretiseerd worden, tegemoet zal kunnen worden gekomen aan wat is bepaald in de verklaring van het honderdjarig bestaan van de IAO over de toekomst van de arbeid, waarin in punt IV, A., opnieuw het belang wordt onderstreept van een doeltreffend en gezaghebbend toezicht op de toepassing van de internationale arbeidsnormen.

In de context van de pandemie werd de Raad geconfronteerd met tal van uitdagingen om de sociale dialoog tussen de sociale partners enerzijds en met de regering anderzijds over sociale en werkgelegenheidsaangelegenheden, maatregelen in verband met de pandemie inclusief, in stand te kunnen houden. In reactie hierop zijn de werkmethoden aangepast en werden alle werkzaamheden van de Raad gedigitaliseerd. De ontwikkeling van die aangepaste werkomgeving heeft betrekking op al zijn activiteiten, van het virtueel houden van zijn uitvoerende en besluitvormende organen tot het elektronisch sluiten van collectieve arbeidsovereenkomsten.

3. Statistische gegevens of andere inlichtingen en mededelingen wanneer die door het verdrag worden voorgeschreven

Gedurende de periode van 1 juni 2019 tot 31 mei 2023 werd het advies van de Raad gevraagd en heeft hij unanieme adviezen en unanieme rapporten uitgebracht over de volgende vraagstukken:

a. Ter voorbereiding van de 109de zitting van de Internationale Arbeidsconferentie (juni 2021)

- Rapport van de Commissie van deskundigen voor de toepassing van de normen:

Rapport III/Addendum (A) – Rapport ter aanvulling van de rapporten voorgelegd overeenkomstig de bepalingen van artikel 22 van het Statuut van de Internationale Arbeidsorganisatie, voor de periode van 1 juni 2019 tot 31 mei 2020, door de Belgische regering, betreffende de maatregelen die zijn genomen om uitvoering te geven aan de bepalingen van het verdrag over de tripartiete raadplegingen betreffende de internationale arbeidsnormen, 1976 (rapport nr. 120 van 14 juli 2020).

b. Ter voorbereiding van de 110de zitting van de Internationale Arbeidsconferentie (juni 2022)

- Rapport en vragenlijst voor het vraagstuk VII dat is ingeschreven op de agenda van de 110de zitting (2022) van de Internationale Arbeidsconferentie – Intrekking van het verdrag nr. 34 betreffende de bureaus voor arbeidsbemiddeling, welke voor hun bemiddeling betaling vragen (advies nr. 2.176 van 29 september 2020).

c. Ter voorbereiding van de 111de zitting van de Internationale Arbeidsconferentie (juni 2023)

- Hoogwaardige leerlingplaatsen – Rapport IV (1) (advies nr. 2.332 van 29 november 2022);

- Rapport van de Commissie van deskundigen voor de toepassing van de normen:
    - Rapport III (A) – Rapport voorgelegd ter aanvulling van de rapporten uitgebracht door de Belgische regering overeenkomstig de bepalingen van artikel 22 van het Statuut van de Internationale Arbeidsorganisatie betreffende de maatregelen die zijn genomen om uitvoering te geven aan de bepalingen van de geratificeerde verdragen – Rapporteringscyclus 2022 (advies nr. 2.318 van 27 september 2022);
    - Rapport III (B) – Rapport voorgelegd ter aanvulling van de rapporten uitgebracht door de Belgische regering overeenkomstig de bepalingen van artikel 19 van het Statuut van de Internationale Arbeidsorganisatie, betreffende de maatregelen die zijn genomen om uitvoering te geven aan de bepalingen van de niet-geratificeerde verdragen – Rapporteringscyclus 2022 (advies nr. 2.292 van 24 mei 2022);

  - Rapport VII – Opheffing van een internationaal arbeidsverdrag en intrekking van vier overeenkomsten, één protocol en 18 aanbevelingen (advies nr. 2.323 van 25 oktober 2022);

  - Rapport VIII – Ontwerp van verdrag en ontwerp van aanbeveling naar aanleiding van de opname van een veilig en gezond werkmilieu in het raam van de fundamentele principes en rechten op het werk van de IAO (advies nr. 2.355 van 28 maart 2023).
- d. De Raad heeft zich tevens unaniem uitgesproken over de voorlegging aan het parlement van verdrag nr. 190 betreffende de uitbanning van geweld en intimidatie in de wereld van werk en bijbehorende aanbeveling nr. 206, in juni 2019 aangenomen in de Internationale Arbeidsconferentie (advies nr. 2.168 van 30 juni 2020).
- Tijdens de 111de Internationale Arbeidsconferentie (juni 2023) heeft België verdrag nr. 190 geratificeerd.
- e. Ten slotte heeft de Raad een kader aangenomen voor de versterkte follow-up van de bevordering van de tripartiete beginselverklaring over de multinationale ondernemingen. Dat voorziet met name in partnerschappen, uitwisselingen van ervaringen en expertise. Het wordt geconcretiseerd door de jaarlijkse aanneming van actieplannen voor het concretiseren van die bevordering.
- Bevordering van de tripartiete beginselverklaring over de multinationale ondernemingen – Voorstel van kader (advies nr. 2.203 van 3 maart 2021);

- Actieplan 2021 ter bevordering van de tripartiete beginselverklaring over de multinationale ondernemingen (advies nr. 2.243 van 28 september 2021);
- Actieplan 2022 ter bevordering van de tripartiete beginselverklaring over de multinationale ondernemingen (advies nr. 2.293 van 24 mei 2022);
- Actieplan 2023 ter bevordering van de tripartiete beginselverklaring over de multinationale ondernemingen (advies nr. 2.347 van 21 januari 2023).

***

BIJLAGE

Adviezen en rapporten die de Nationale Arbeidsraad heeft uitgebracht in de periode van 1 juni 2020 tot 31 mei 2023

1. Advies nr. 2.168 van 30 juni 2020
2. Advies nr. 2.176 van 29 september 2020
3. Advies nr. 2.203 van 3 maart 2021
4. Advies nr. 2.243 van 28 september 2021
5. Advies nr. 2.292 van 24 mei 2022
6. Advies nr. 2.293 van 24 mei 2022
7. Advies nr. 2.318 van 27 september 2022
8. Advies nr. 2.323 van 25 oktober 2022
9. Advies nr. 2.332 van 29 november 2022
10. Advies nr. 2.347 van 21 januari 2023
11. Advies nr. 2.355 van 28 maart 2023
12. Rapport nr. 120 van 14 juli 2020

***